

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การ์ตูนเป็นสื่อที่ถ่ายทอดเรื่องราวความสนุกสนานต่างๆ ได้หลายระดับเป็นต้นว่า การ์ตูนสำหรับเด็ก การ์ตูนสำหรับวัยรุ่น ไปจนถึงการ์ตูนสำหรับผู้ใหญ่ อีกทั้งยังสอดแทรกแนวคิดทัศนคติ ค่านิยมและวัฒนธรรมไว้อีกด้วย ราวกับว่าเป็นการย่อโลกเข้าไปไว้ในการ์ตูนนั่นเอง เพราะการ์ตูนถูกนำเสนอออกมาในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นหนังสือการ์ตูน วีดีโอ (VDO) หรือวีซีดี (VCD) เป็นต้น ซึ่งถือว่าการ์ตูนเป็นสื่อที่ทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในส่วนของ การสร้างและขยายความหมายที่มนุษย์กำหนด โดยมนุษย์แต่ละคนไม่สามารถสัมผัสกับความจริงของสังคมโลกด้วยประสบการณ์ตรงในทุกกรณี ดังนั้นการ์ตูนจึงทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงให้คนเราเกิดประสบการณ์ อ้อมกับปรากฏการณ์ต่างๆ ในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งนักเขียนการ์ตูนได้ประกอบสร้างความเป็นจริงบางแง่มุมของสังคมไว้ในรูปของการ์ตูน ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ความคิด รูปแบบวัฒนธรรม และสังคมผ่านภาพวาดที่ผู้เขียนส่งมาดังที่ Gerbner (1976) ได้ให้นิยามการสื่อสารไว้ว่า Social Interaction through messages. และโดยธรรมชาติของภาพการ์ตูนนี้เองทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ และรับรู้ของผู้อ่าน ยิ่งไปกว่านั้นการ์ตูนยังเป็นสื่อที่สร้างแฟนตาซีแบบต่างๆ ให้กับผู้อ่านได้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวการต่อสู้ของมนุษย์กับอมนุษย์ เรื่องราวความเป็นไปของสัตว์ต่างๆ เช่น Lion King หรือเรื่องราวแปลกๆ ในดินแดนมหัศจรรย์เช่น Alice in Wonderland รวมไปถึงเรื่องราวความรัก ภาพความรักความสัมพันธ์ที่อบอุ่นสวยงาม ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านได้รับการชดเชยในสิ่งที่ตนทำเองไม่ได้ในโลกแห่งความเป็นจริง

การ์ตูนเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ เปรียบได้กับเป็นสื่อในการสอน ประสบการณ์อ้อมให้กับผู้อ่าน เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจในเนื้อหาของการ์ตูนว่าได้สอนอะไร อย่างไร ให้กับผู้อ่านบ้าง โดยปกติแล้วเมื่อกล่าวถึงการ์ตูน คนเราก็มักจะนึกถึงเรื่องราวความสนุกสนานที่ถ่ายทอดโดยตัวการ์ตูนซึ่งอาจจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของหรือตัวการ์ตูนที่ประดิษฐ์ขึ้น โดยมีการสอดแทรกข้อคิดดีๆ ให้แก่ผู้อ่าน บ้างอาจจะนึกถึงการ์ตูนที่ถ่ายทอดเรื่องราวการต่อสู้ของพระเอกผู้กล้ากับปีศาจต่างดาวที่สอนในเรื่องของคุณธรรมความดีชนะความชั่ว หรือบางคนอาจจะนึกถึงการ์ตูนที่ถ่ายทอดเรื่องราวของความรักระหว่างชายและหญิง การเริ่มความสัมพันธ์ การดำเนินความสัมพันธ์ และการจบความสัมพันธ์ แต่ละคนจะนึกได้แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ได้พบ

เจอ แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญต่อการค้นหาที่สอนเรื่องราวความรักในแง่มุมต่างๆ ซึ่งจะพบเจอเป็นรูปธรรมมากในการค้นหาที่มีทั้งรูปแบบที่เป็นหนังสือและวีซีดีซึ่งโดยทั่วไปส่วนมากจะปรากฏในรูปของหนังสือการ์ตูน หนังสือประเภทนี้เนื้อหาโดยรวมจะเป็นเรื่องราวของความรักเป็นหลัก และอาจมีเรื่องราวอื่นประกอบอยู่ เช่น เรื่องของครอบครัว กีฬา หรือประวัติศาสตร์ เป็นต้น โดยทั่วไปจะพบเห็นภาพเรื่องราวความรักและความสัมพันธ์ระหว่างเพศได้จากหลายๆ สื่อ ไม่ว่าจะเป็นทางโทรทัศน์ที่นำเสนอออกมาในรูปแบบของละคร หรือบทเพลงที่นำเสนอผ่านวิทยุรวมไปถึงสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ ได้แก่เรื่องย่อบทละครตามนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์รวมไปถึงนวนิยายทั้งที่เป็นนวนิยายไทยหรือที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศ เช่น เกอิชา (Memoirs Of A Geisha) เป็นการเล่าประวัติของเกอิชาผู้หนึ่งในยุคที่เกอิชากำลังเฟื่องฟู บางตอนกล่าวถึงการใช้เสน่ห์ เช่น แววดา กิริยาท่าทางของผู้หญิงให้ผู้ชายชื่นชม (หน้า 366-371) เป็นต้น สื่อต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่นำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศสู่ผู้รับสาร ในกรณีของการนำเสนอภาพความสัมพันธ์ผ่านตัวการ์ตูนนั้นเป็นศิลปะในการผสมผสานความเป็นจริงทางสังคมที่เกิดขึ้นเข้ากับความคิดสร้างสรรค์จากลายเส้นภาพวาดต่างๆ ออกมาเป็นเรื่องราวซึ่งโดยธรรมชาติของการ์ตูนจะก่อให้เกิดจินตนาการและการรับรู้ได้ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นผู้นิยมอ่านหนังสือการ์ตูนและเป็นกลุ่มที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจเป็นวัยกำลังกึ่งระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ดังนั้นพวกเขาจึงมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง อยากรทำความเข้าใจต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองดังนั้นพวกเขาจึงแสวงหาแหล่งข้อมูลที่สามารถหาได้ง่ายและสามารถสนองความต้องการของพวกเขาได้ซึ่งก็ได้แก่การ์ตูนนั่นเอง ดังจะเห็นได้จากผลงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาในระดับความชอบและพฤติกรรมการบริโภคหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นของเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ของธรรมจักร อยู่โพธิ์ เด็กและวัยรุ่นส่วนใหญ่นิยมอ่านหนังสือการ์ตูนและเลือกซื้อด้วยตนเอง ซึ่งจะอ่านเป็นประจำเกือบทุกวัน โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งผู้ชายและผู้หญิง ดังนั้นวัยรุ่นจึงมีโอกาสรับพฤติกรรมของรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นได้มากกว่าสื่ออื่น

จากแนวคิดที่มองการ์ตูนเป็นสื่อที่สามารถสอนผู้อ่าน เรื่องของความรักที่ถ่ายทอดออกมาในการ์ตูนญี่ปุ่นได้แสดงรูปแบบของความสัมพันธ์ไว้อย่างหลากหลายโดยมีบริบทสิ่งแวดล้อมทางสังคมญี่ปุ่นเป็นตัวผลักดันให้ความรักมีรูปแบบของความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันออกไป เมื่อผู้อ่านรับรูปแบบการกระทำนั้นมาอาจใช้ได้ดีในสังคมไทยแต่ในบางส่วนอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งกับวิถีชีวิตของไทยเราก็เป็นได้ จากงานวิจัย “จรรยาวิพากษ์ของเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง” โดย น.ส.รัชณี วิเศษสังข์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

จิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518 และงานวิจัย "จรรยาวิพากษ์ของเด็กวัยรุ่นในจังหวัดฉะเชิงเทราและชลบุรีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง" โดยนายอารมณ พูลโภคผล จิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา 2529 แสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจต่อคุณค่าพฤติกรรมที่พึงและไม่พึงปฏิบัติของเด็กวัยรุ่นชายหญิงได้ถูกต้อง เช่น เรื่องพฤติกรรมการถูกเนื้อต้องตัวกันในที่สาธารณะถูกต้องมากกว่าพฤติกรรมเดียวกันในที่สาธารณะ และชายหญิงนัดพบกันเปิดเผยในที่สาธารณะถูกต้องกว่านัดพบกันในที่สาธารณะเป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันนี้จะเห็นการแสดงความรักกันในที่สาธารณะของเด็กหนุ่มสาวได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีอาจตัดสินใจได้ว่าการดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแต่ก็อาจจะมีส่วนบ้างไม่มากนักน้อยเพราะการดูเป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับเด็กและวัยรุ่นมาก

โดยปกติแล้วสื่อการ์ตูนสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านได้ทุกเพศทุกวัย การ์ตูนแต่ละประเภทจะมีกลุ่มผู้อ่านเฉพาะที่สนใจในเรื่องนั้นๆ ที่การ์ตูนถ่ายทอดออกมา สำหรับหนังสือการ์ตูนและวีซีดีญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศนั้นก็มักมีกลุ่มผู้อ่านเฉพาะที่หลากหลาย มีทั้งเด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่ซึ่งส่วนใหญ่อาจเป็นผู้หญิง เนื่องจากเรื่องราวของจิตวิทยาความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศไม่นิยมให้ความรู้กันอย่างชัดเจนจึงมักจะพบการนำเสนอแทรกไว้ในสื่อต่างๆ ซึ่งอาจจะถ่ายทอดออกมาได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้อง เพราะตามนิสัยของคนไทยแล้วมักไม่พูดถึงและไม่นิยมให้ความรู้ในเรื่องนี้โดยตรง ส่วนการให้การศึกษาในโรงเรียนตามหลักสูตรนั้นมักจะเน้นในเรื่องของเพศสัมพันธ์และการป้องกันโดยในโรงเรียนสหศึกษาและโรงเรียนชายล้วนจะมีการสอนที่ชัดเจน ส่วนโรงเรียนผู้หญิงล้วนจะเป็นการสอนแกนๆ ไม่ชัดเจน เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเพศซึ่งเป็นเรื่องที่จะเกิดขึ้นก่อนและอาจจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้นั้นไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าใดนักซึ่งเรื่องของจิตวิทยาความรักและความสัมพันธ์เป็นพฤติกรรมของคนที่จะต้องเรียนรู้ ผ่านการฝึกอบรมแบบเลี้ยงและสั่งสมประสบการณ์ว่า "จะรักอย่างไร" และ "จะรักใคร" ซึ่งนับได้ว่าเป็นการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดเลยก็ว่าได้ (กิติกร มีทรัพย์, 2543:6) ดังนั้นผู้ที่สนใจใคร่รู้จึงต้องแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ถ่ายทอดเรื่องราวความแตกต่างระหว่างเพศ พฤติกรรมของผู้หญิงและผู้ชาย จิตวิทยาความรัก การเข้าสังคมและการคบเพื่อน เพื่อศึกษาสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับตนเอง ซึ่งการศึกษาทำความเข้าใจจากแหล่งข้อมูลในที่นี้คือ หนังสือการ์ตูนก่อนที่จะประสบกับสถานการณ์จริงนั้นอาจจะช่วยลดความรู้สึกและความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นจากการไม่รู้และไม่เคยสัมผัสมาก่อนดังทฤษฎีการลดความรู้สึกอย่างเป็นระบบ (Systematic Desensitization) ได้กล่าวไว้ สื่อการ์ตูนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดให้การศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังกล่าว การ์ตูนเป็นสื่อที่สำคัญประเภทหนึ่งที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านทุกเพศทุก

วัยได้อย่างดี โดยเฉพาะการ์ตูนญี่ปุ่นนั้นมีเนื้อหาเรื่องราวที่คนกลุ่มนี้ซึ่งมีจำนวนมากสนใจดังนั้นการ์ตูนญี่ปุ่นจึงมีหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดเนื้อหาออกมาอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับการให้ความรู้แก่พวกเขา

ในตลาดการ์ตูนที่เป็นหนังสือโดยทั่วไปจะเป็นหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเสียเป็นส่วนใหญ่ ที่เป็นวีซีดีก็มีบ้างแต่ยังไม่มากเท่าหนังสือการ์ตูน จากการสอบถามตามแหล่งขายวีซีดีได้แก่ มานูญคลอง คลองถม สะพานเหล็ก IT Mall ต่างๆ ในช่วงวันที่ 1-5 ม.ค.2545 พบว่าวีซีดีการ์ตูนญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นเรื่องการต่อสู้ วิชาบู๊ ส่วนที่เป็นเรื่องราวความรักแทบจะหาไม่พบ การ์ตูนของชาติอื่นก็มีแต่มีกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเด็กเสียส่วนใหญ่ และมีเนื้อหาเกี่ยวกับพระเอกผู้กล้ากับปีศาจต่างดาว พระเอกที่มีความสามารถพิเศษ ส่วนการ์ตูนญี่ปุ่นจะมีความหลากหลายในส่วนของเนื้อหามีทั้งที่เป็นการ์ตูนระหว่างพระเอกที่มีความสามารถพิเศษเหนือมนุษย์กับปีศาจจอมพลัง รวมไปถึงเรื่องราวความรักระหว่างชายหญิง ดังนั้นตลาดการ์ตูนของญี่ปุ่นจึงสามารถจับกลุ่มผู้อ่านได้มากและหลากหลายกว่า ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศแรกๆ ที่มีการ์ตูนเกิดขึ้นและมีการตีพิมพ์หนังสือการ์ตูนรวมเล่มออกจำหน่ายอย่างสม่ำเสมอในช่วงสงครามก็ตาม หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งในปี 1947 เป็นช่วงเวลาสำคัญต่อวงการการ์ตูนญี่ปุ่นกล่าวคือ เทะซูกะ โอซามุ (Tezuka Osamu) นักศึกษาแพทย์ได้เขียนการ์ตูนเรื่อง ชินทาการาจิมา (Chintakarajima) หมายถึงเกาะมหาสมบัติใหม่ ซึ่งการ์ตูนของเขามีรูปแบบลักษณะแปลกตา มีคำที่ใช้แทนเสียงประกอบภาพที่วาดจนเหมือนกับการดูภาพยนตร์ การ์ตูนเรื่องนี้ถือได้ว่าเป็นต้นแบบของการ์ตูนเรื่องต่อมาจากกลายเป็นรูปแบบของการ์ตูนในยุคปัจจุบัน การ์ตูนของเขาที่ได้รับความนิยมได้แก่ แอสโตรบอย (Astro Boy) หรือที่ญี่ปุ่นเรียกกันว่า เจ้าหนูปรมาณู (Tetsuwan Atomu) เป็นต้น (ภัทรหทัย มังคะदानะรา, 2541 : 7)

ในส่วนของหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นในประเทศไทย ปัจจุบันนี้มีสำนักพิมพ์มากกว่า 10 สำนักทำการแปลและตีพิมพ์ออกจำหน่าย ได้แก่สำนักพิมพ์ยอดธิดา เช่น คำสาปฟาโรห์, สำนักพิมพ์สายฟ้าบีค, สำนักพิมพ์Onnabook, สำนักพิมพ์ Lion Book, สำนักพิมพ์ Sainam Comics, สำนักพิมพ์ New Project Comics, สำนักพิมพ์ Love & Book, สำนักพิมพ์Rainbows สำนักพิมพ์Supperying, สำนักพิมพ์ Planet999, สำนักพิมพ์ Orange Comic, สำนักพิมพ์Giant Comic, สำนักพิมพ์Kiss Comicsและสำนักพิมพ์ Shy Happy Love เป็นต้น แต่หนังสือการ์ตูนที่ถ่ายทอดเรื่องราวความรักและได้รับความนิยมส่วนมากมาจาก 5 สำนักพิมพ์หลัก ได้แก่ สำนักพิมพ์หมึกจีน สำนักพิมพ์บงกช คอมิกส์ สำนักพิมพ์เคเคบีคส์ สำนักพิมพ์สยามสปอร์ตอินเตอร์คอมิกส์ และสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ (อนุธ ปัทมวิสุทธ์, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2544)

หนังสือการ์ตูนของทั้ง 5 สำนักพิมพ์หลักมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลิขสิทธิ์ การพิมพ์ดังนี้ สำนักพิมพ์หมึกจีนและสำนักพิมพ์เคเค บู้คส์ มีลักษณะของการ์ตูนที่คล้ายกัน กล่าวคือหนังสือการ์ตูนมีปกกระดาษค่อนข้างแข็งและมีสีสันสวยงาม ลักษณะเรื่องราวในเล่มเป็นการ์ตูนเรื่องสั้นจบในตอน โดยในเล่มหนึ่งจะมีหลายเรื่องราวของหลายนักเขียน แต่หนังสือการ์ตูนของสำนักพิมพ์เคเค บู้คส์จะมีจำนวนเรื่องน้อยกว่าหนังสือการ์ตูนของสำนักพิมพ์หมึกจีน อีกประการหนึ่งหนังสือการ์ตูนของหมึกจีนบางแบบมีลักษณะเป็นเล่มใหญ่หนา 1-2 นิ้วมีทั้งแบบเล่มเดี่ยวจบและหลายเล่มจบขึ้นอยู่กับการแบ่งของสำนักพิมพ์ ส่วนสำนักพิมพ์สยามสปอร์ตอินเตอร์คอมิกส์ สำนักพิมพ์บงกชคอมิกส์ และสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจมีลักษณะรูปเล่มคล้ายกัน กล่าวคือมีปกอ่อนเป็นภาพสีสันสวยงามปิดทับปกด้านในที่เป็นกระดาษค่อนข้างแข็งภาพบนปกทั้งสองเหมือนกันแต่ภาพที่ปกแข็งจะเป็นภาพสีเดียว ขนาดของหนังสือมีความหนาประมาณ 1 เซนติเมตร ส่วนเนื้อหาของการ์ตูนเป็นเรื่องยาวต่อเนื่องกันหลายเล่มจบมีทั้งจำนวน 2 เล่มจบไปจนถึง 30 กว่าเล่มจบก็มี เช่นการ์ตูนเรื่อง X2 ของสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจปัจจุบันนี้มีการตีพิมพ์ถึงเล่มที่ 31 แล้วแต่ยังไม่จบ

ลายเส้นของการ์ตูนแต่ละสำนักพิมพ์มีลักษณะแตกต่างกัน การ์ตูนของสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจไม่เป็นตัวการ์ตูนที่มีตาโตๆ ปกสีลูกกวาดเนื้อเรื่องจะหนักไม่หวานเกินไปเพราะกลุ่มเป้าหมายการ์ตูนแนวนี้ของสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจอยู่ที่เด็กมัธยมต้นจนถึงผู้ใหญ่ ลายเส้นการ์ตูนของสำนักพิมพ์สยามสปอร์ตอินเตอร์คอมิกส์มีลักษณะเช่นเดียวกับของสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ ส่วนอีกสามสำนักพิมพ์นั้นมีลักษณะลายเส้นการ์ตูนน่ารัก ภาพสวยงาม สีหวานโดยเฉพาะหนังสือการ์ตูนของสำนักพิมพ์บงกชคอมิกส์ ทำให้หนังสือการ์ตูนของสำนักพิมพ์บงกช คอมิกส์ได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้อ่านมากที่สุด เนื่องจากสำนักพิมพ์บงกช คอมิกส์สามารถซื้อลิขสิทธิ์หนังสือการ์ตูนที่มีภาพสวยงามได้เกือบหมด (พิฑูร ศิริพัฒน์พันธุ์, สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2544, น้อย, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2544)

ในส่วนของการซื้อลิขสิทธิ์การ์ตูนจากประเทศญี่ปุ่นทางสำนักพิมพ์จะติดต่อเซ็นต์สัญญากับทางสำนักพิมพ์ที่ญี่ปุ่นเป็นรายปีโดยจะพิมพ์ซ้ำกี่ทีก็ได้ แต่จะต้องแจ้งไปยังเจ้าของลิขสิทธิ์โดยจะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ตามเปอร์เซ็นต์ที่ทางเจ้าของลิขสิทธิ์จะเรียกร้อง ส่วนการต่อสัญญาลิขสิทธ์นั้นจะมีการต่อเป็นรายปีเมื่อครบกำหนดก็จะมีการเซ็นสัญญาต่อ การต่อสัญญานี้ขึ้นอยู่กับความพอใจของทั้งสองฝ่ายว่าต้องการที่จะต่อสัญญาหรือไม่ บางครั้งเป็นที่น่าสังเกตว่าหนังสือการ์ตูนบางเรื่องออกจากสำนักพิมพ์หนึ่งๆ แต่ยังไม่ทันจบเรื่องก็เลิกพิมพ์ แล้วปรากฏว่า

สำนักพิมพ์อื่นได้ลิขสิทธิ์ในการพิมพ์ไปและจัดตีพิมพ์ใหม่ทำให้ผู้อ่านต้องตามการตีพิมพ์เรื่องนั้นใหม่ ตั้งแต่ต้นซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาในเรื่องของลิขสิทธิ์การพิมพ์

หลังจากมีการเลือกรื่องและติดต่อขอลิขสิทธิ์แต่ละสำนักพิมพ์มีวิธีการคัดเลือกการตีพิมพ์ที่แตกต่างกันออกไป เช่นสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจหน้าที่ในการคัดเลือกการตีพิมพ์จะทำโดยบรรณาธิการของสำนักพิมพ์ซึ่งมีเกณฑ์ง่าย ๆ 3 ประการในการเลือกรื่องคือ นักเขียน ถ้าการตีพิมพ์เรื่องใดผู้เขียนเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงจะสามารถรับรองได้ว่าการตีพิมพ์เรื่องนั้นจะได้รับความนิยม ถัดมาคือเนื้อเรื่อง โดยบรรณาธิการจะเป็นผู้อ่านการตีพิมพ์เรื่องนั้นเอง และเกณฑ์ประการสุดท้ายคือความชอบของบรรณาธิการเอง ขั้นตอนต่อไปเป็นส่วนของการแปลจะมีนักแปลที่ทำงานอิสระเป็นผู้รับงานไปแปลโดยบรรณาธิการจะตรวจสอบตั้งแต่ตอนรับสมัครแล้วว่านักแปลคนใดถนัดเรื่องอะไร แนวไหน หรือชอบอะไร บรรณาธิการจะให้งานตามความถนัดของนักแปลโดยการตีพิมพ์เรื่องหนึ่งจะใช้ผู้แปลคนเดียว มีกำหนดในการแปลไม่เกิน 1 เดือน ประมาณ 192 หน้า ถัดมาเป็นส่วนของการเปลี่ยนภาษา เป็นงานของฝ่ายศิลป์ โดยที่ทีมงานฝ่ายศิลป์จะทำการเปลี่ยนทุกอย่างที่เป็นญี่ปุ่นให้เป็นไทย ไม่ว่าจะเป็นเสียง หรือคำพูด โดยกองบรรณาธิการจะเป็นผู้กำหนดให้ว่าตัวไหนเป็นตัวอะไร ช่องไหนคืออะไรให้กับฝ่ายศิลป์เอง และอีกสองขั้นตอนสุดท้ายก่อนการตีพิมพ์คือการเรียงพิมพ์คอมพิวเตอร์และการตรวจเช็คความเรียบร้อย การเรียงพิมพ์จะเรียงพิมพ์คำบรรยายเป็นตัวคอมพิวเตอร์และปะคำบรรยายในช่องคำบรรยาย ในส่วนของการตรวจความเรียบร้อยนั้นเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนต่างๆ ข้างต้นแล้วก็ส่งให้โรงพิมพ์ซึ่งใช้เวลาอีก 1 เดือนกว่าจะออกมาเป็นหนังสือการตีพิมพ์เป็นเล่ม (พิรุณ ติรพัฒน์พันธุ์, สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2544)

เมื่อหนังสือได้รับการตีพิมพ์แล้วจะถูกจัดจำหน่ายไปยังร้านขายหนังสือต่างๆ ร้านค้าใหญ่ที่สำคัญอยู่ที่สะพานควาย จตุจักร เซ็นทรัลลาดพร้าว มาบุญครองและสยาม ลักษณะของร้านค้ามีทั้งร้านที่ขายเฉพาะของสำนักพิมพ์ใดสำนักพิมพ์หนึ่ง เช่นร้านหมึกเงิน ร้านวิบูลย์กิจ และอีกประเภทหนึ่งเป็นร้านขายการตีพิมพ์จากทุกสำนักพิมพ์

หนังสือจากร้านขายปลีกและส่งถูกจำหน่ายแจกสู่กลุ่มผู้อ่านอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเด็กมัธยมต้น มัธยมปลาย นิสิตนักศึกษาตลอดจนผู้ใหญ่วัยทำงาน ดังนั้นเรื่องราวทางวัฒนธรรม ความคิด และค่านิยมของญี่ปุ่นก็ย่อมเข้าถึงผู้อ่านได้เป็นจำนวนมากและมีปริมาณที่ถี่เพราะการบริโภคหนังสือการตีพิมพ์มีได้มีเพียงครั้งเดียวแล้วจบไป แต่มีการบริโภคอย่างต่อเนื่องเป็นประจำตามลักษณะการวางตลาดของหนังสือการตีพิมพ์แต่ละเรื่อง เพราะฉะนั้นสารที่ส่งผ่าน

จากหนังสือจึงมีการต่อยอดอยู่เป็นระยะ ในส่วนที่เป็นเรื่องราวความรักระหว่างชายและหญิงซึ่งพบมากในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นนั้น เป็นที่นำให้ความสำคัญถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น การตัดสินใจในการกระทำ ค่านิยมทางด้านความรัก รวมไปถึงการแสดงออกซึ่งความรักของตัวการ์ตูนที่ถ่ายทอดออกมาอย่างชัดเจน บางค่านิยมอาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่ไม่เหมาะสมและยึดถือปฏิบัติไป เช่นการแสดงออกซึ่งความรักในที่สาธารณะ การจูบ การกอด การสัมผัสเนื้อต้องตัวกัน และการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นค่านิยมที่ล่อแหลมต่อกลุ่มผู้อ่านโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น อีกทั้งยังอาจก่อให้เกิดปัญหาในส่วนของอาการคุมกำเนิด โรคภัยต่างๆ ตามมาซึ่งค่านิยมเหล่านี้ขัดต่อค่านิยม ความคิดและประเพณีอันดีงามของไทยเรา ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเราไม่สามารถระงับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยได้ วัฒนธรรมเหล่านั้นอาจเป็นเพียงบางส่วนของทั้งหมดซึ่งผู้รับจำเป็นที่จะต้องรู้จักทำความเข้าใจ เลือกรับและปรับใช้ในวิถีชีวิตและสังคมของเรา ความจำเป็นในการทำความเข้าใจในภาพการสื่อสารในเรื่องราวค่านิยมเกี่ยวกับความรักที่ผู้เขียนในบริบทสังคมญี่ปุ่นส่งผ่านมายังผู้รับสารในสภาพสังคมไทยอย่างถ่องแท้จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อสร้างเกราะป้องกันการรับวัฒนธรรมต่างชาติต่อไป

ผู้วิจัยต้องการศึกษาหากระบวนการผลิตหนังสือและวิถีดีการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่นและหารูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ต่างๆ ในการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีการนำเสนอรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างเพศเป็นหลักว่ามีลักษณะอย่างไร มีรูปแบบของการเกิดความสัมพันธ์ การสารต่อความสัมพันธ์ การพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ และการสิ้นสุดความสัมพันธ์อย่างไรบ้าง แล้วนำมาเปรียบเทียบกับแนวคิดการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้โดยตรงเพื่อให้ได้ทราบถึงการทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนของการ์ตูนญี่ปุ่นในสังคมไทยว่านำเสนอแนวคิดที่ถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ซึ่งโดยปกติแล้วหนังสือและวิถีดีการ์ตูนไม่ได้มีกำหนดให้ผ่านคณะกรรมการควบคุมก่อนเผยแพร่สู่สาธารณชน จึงทำให้รูปแบบเนื้อหาต่างๆ สามารถถ่ายทอดสู่ผู้อ่านได้โดยตรง โดยมีคนเพียงกลุ่มเดียวนั้นก็คือ บรรณาธิการที่เป็นผู้ตัดสินใจคัดเลือกเรื่องมาแปลและตีพิมพ์ ถ้าบรรณาธิการมีจรรยาบรรณที่ดีก็จะปกป้องประโยชน์แก่ผู้อ่าน แต่ถ้าไม่มีก็จะเกิดผลเสียแก่ผู้อ่านโดยเฉพาะวัยรุ่นได้ ซึ่งสรุปเป็นปัญหานำวิจัยได้ดังนี้

ปัญหานำวิจัย

1. บรรณาธิการและผู้แปลที่ทำหน้าที่ผลิตหนังสือการ์ตูนที่แปลจากต้นฉบับภาษาญี่ปุ่นมีคุณสมบัติและกระบวนการผลิตอย่างไร

2. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่ปรากฏในการ์ตูนญี่ปุ่นมีรูปแบบความสัมพันธ์ตามสถานการณ์อย่างไร

3. การสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่น่าเสนอเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่นมีความถูกต้องตามแนวทางของนักจิตวิทยาหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบคุณลักษณะของบรรณาธิการ กลุ่มแปลและกระบวนการผลิตการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่น
2. เพื่อทราบรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่ปรากฏในการ์ตูนญี่ปุ่น
3. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นกับแนวทางของนักจิตวิทยา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาหนังสือการ์ตูนของ 3 สำนักพิมพ์ ได้แก่ สำนักพิมพ์บงกช คอมิกส์ สำนักพิมพ์หมึกจีน และสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ และวิธีดีของบริษัทTIGAได้แก่

1. **สิงห์นักบิด สาวนักโบก (Mars)** ผลงานของ ฟุยุมิ โซเรียว (Fuyumi Soryo) ลิขสิทธิ์การแปล ตีพิมพ์และจัดจำหน่ายเป็นภาษาไทยโดยสำนักพิมพ์บงกช คอมิกส์ มีจำนวน 15 เล่ม
2. **เรียว** ผลงานของ รินโกะ อุเอตะ (Rinko Ueda) ลิขสิทธิ์การแปล ตีพิมพ์และจัดจำหน่ายเป็นภาษาไทยโดยสำนักพิมพ์บงกช คอมิกส์ มีจำนวน 13 เล่ม
3. **พลัสวัน (+1)** ผลงานของ มาซามิ ทาเคอูชิ (Masami Takeuchi) ลิขสิทธิ์การแปล ตีพิมพ์และจัดจำหน่ายเป็นภาษาไทยโดยสำนักพิมพ์บงกช คอมิกส์ มีจำนวน 5 เล่ม
4. **มาร์มาเลตสุดที่รัก (Marmalade Boy)** ผลงานของ โยชิซุมิ วาตารุ (Yoshizumi Wataru) แปล ตีพิมพ์และจัดจำหน่ายเป็นภาษาไทยโดยสำนักพิมพ์หมึกจีน มีจำนวน 2 เล่ม

5. **อเล็กซานโดรต์ (Alexandrite)** ผลงานของ มินาโกะ นาริตะ (Minako Narita) ลิขสิทธิ์การแปล ตีพิมพ์และจัดจำหน่ายเป็นภาษาไทยโดยสำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ มีจำนวน 7 เล่ม

6. **ถนนสายนี้เปรี้ยว (Orange Road)** ผลงานของ อิชูมิ มัทสึโมโตะ ผลิตโดย บริษัทTIGA มีจำนวน 4 แผ่น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การ์ตูนเรื่องสิงห์นักบิด สาวนักโบก(Mars), เรียว, พลัสวัน(+1), มาร์มาเลตสุดที่รัก (Marmalade Boy), อเล็กซานโดรต์ (Alexandrite)และถนนสายนี้เปรี้ยว (Orange Road) เป็นการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่นและผลิตขึ้นตามกระบวนการ อีกทั้งยังเป็นสื่อที่ให้การสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

ข้อสันนิษฐานของการวิจัย

1. บรรณาธิการและผู้แปลของสำนักพิมพ์บงกช คอมิคส์, สำนักพิมพ์หมึกจีน, สำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ และบริษัทTIGA เป็นกลุ่มผู้ผลิตหนังสือและวีซีดีการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่นตามกระบวนการผลิตได้อย่างเหมาะสม
2. การ์ตูนญี่ปุ่นมีการเสนอภาพรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่แตกต่างกันตามสถานการณ์
3. การสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่นำเสนอออกมาเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ในการ์ตูนญี่ปุ่นมีความถูกต้องตามแนวทางของนักจิตวิทยา

นิยามศัพท์

หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น

หมายถึง เฉพาะหนังสือที่นำเสนอเรื่องด้วยภาพการ์ตูนที่ถูกผลิตขึ้นในประเทศญี่ปุ่น มีการแปลและตีพิมพ์เป็นภาษาไทยแล้ว และจำหน่ายในประเทศไทย เป็นการ์ตูนที่แสดงความคิด กระตุ้นอารมณ์ ตัวการ์ตูนหน้า

วีซีดีหรือ วีดีโอซีดีการ์ตูนญี่ปุ่น

คล้ายกันแต่แตกต่างกันที่ทรงผม และการแต่งตัว ขนตาวาวตากลม โຕเป็นประกายอยู่ในนัยน์ตา มี เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก และมี แนวเรื่องอื่นๆ ซ่อนอยู่

หมายถึง เจาะวีซีดีที่นำเลนเรื่องด้วย ภาพการ์ตูนที่ถูกผลิตขึ้นใน ประเทศญี่ปุ่น มีการแปลและผลิต ออกเป็นภาษาไทยแล้ว และ จำหน่ายในประเทศไทย เป็น การ์ตูนที่แสดงความนึกคิด กระตุ้นอารมณ์ ตัวการ์ตูนหน้า คล้ายกันแต่แตกต่างกันที่ทรงผม และการแต่งตัว ขนตาวาวตากลม โຕเป็นประกายอยู่ในนัยน์ตา มี เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก และมี แนวเรื่องอื่นๆ ซ่อนอยู่

รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

หมายถึง รูปแบบความสัมพันธ์ที่เริ่มจากการ ที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดสนใจอีกฝ่าย แล้วมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันจนกระทั่ง กลายเป็นความรัก และมีการ พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์จน จบกระบวนการ

บริบทแวดล้อม

หมายถึง สถานการณ์เรื่องราวแวดล้อมที่เกิดขึ้น ทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ พัฒนาไปในรูปแบบต่างๆ

รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศตามสถานการณ์ หมายถึง รูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นและพัฒนารูปแบบได้หลากหลายตามสถานการณ์แวดล้อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สะท้อนให้เห็นถึงการทำหน้าที่สื่อมวลชนของการ์ตูนญี่ปุ่นต่อการนำเสนอภาพความสัมพันธ์ระหว่างเพศ
2. เป็นแนวทางให้กับกระบวนการพิจารณากำหนดคัดเลือกผลิตและจัดจำหน่ายการ์ตูนญี่ปุ่นในอนาคต